

CASA DE MENJARS
LA PALMA
Antiga casa Llorenç
JOAQUIM SOLER
La més antiga i econòmica de
Sabadell.
Dispesers a tot estar des de
25 pessetes setmanals
Carrer de Bèlgica, 50-52

EL POBLE

ANY I

NÚM. 11

SABADELL, DIMECRES 13 D'ABRIL 1932

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C. SANT PERE, 31 - TELÈFON 2333 - IMPREMTA: RAMBLA DE LA REPÚBLICA, 65
NÚMERO SOLT: 10 CTS.
LA CORRESPONDÈNCIA AL DIRECTOR

Les dretes i la República

La gent anomenada de dreta, tant a Catalunya com a la resta de la península, accepten d'una manera molt poc convençuda, el nou règim republicà. En general, sota una indiferència que és tot un despit, l'odi. I no poden estar-se d'aprofitar els moments oportuns per a llançar en contra d'ella les crítiques més ofensives i mesquines. I per quina raó les dretes consumeixen els seus tords en contra la República prenent part en el diàleg democràtic que l'anima? Per la raó que la República ha prescindit d'adoptar tot sentiment religiós. L'Estat no té religió, però no és anticlerical: l'Estat és laic, però respecta les creences religioses que l'absolutisme monàrquic perseguia i donava alhora un tracte de favor i convertia en un símbol faraònic els alts dignataris de l'Església.

Ah, si la República haves estat catòlica, absolutista! Les dretes resplendirien de joia, però no haurien conegut el veritable règim de llibertat que és la síntesi republicana, o sigui el govern del poble pel poble. Si les dretes volen passar per democràtiques no poden adduir arguments contra el nou règim sense adular-ne el sentit, sense fer de la seva hostilitat una arma d'esgrima desqualificada en els combats d'avui.

Marcellí Domingo, en el seu discurs pronunciat a Vendrell diumenge darrer, fixa la posició d'aquestes forces de dreta i les condemna d'una manera justa:

Hi ha uns elements que diuen que han d'allunyar-se de la República, perquè la República ha atemptat contra els seus sentiments religiosos. No és cert, la República no ha atemptat contra el sentiment religiós de ningú. La República no penetra en la intimitat de la consciència dels homes, que considera sagrada. Les respecta totes. I comença des de l'escola, on hi havia un poder anterior al nostre, que agafava l'ànima del nen per a infondre-li una creença religiosa, com en altres països (Itàlia i Rússia), que, amb un concepte diferent de l'Estat al que nosaltres tenim, diuen: Ha d'agafar-se l'ànima del nen, els italians per inculcar-li el feixisme els russos per inculcar-li el comunisme. La República no se situa en aquesta posició. La República diu: L'escola laica, l'escola laica, que no vol dir l'escola antireligiosa, sinó que vol dir l'escola sense religió positiva; i no dirà a l'ànima del nen res, sinó que: Lliure, siguis lliure!, cuidant únicament que les virtuts que tingui abscondides es manifestin: que totes les seves activitats es desenvolupin, es manifestin, per tal que en tota la seva capacitat moral, quan l'ànima del nen tingui plena consciència de la seva sobirania, pugui decidir. Decideixi en religió i en política el camí que cregui que en la vida ha de seguir.

Acaba de morir a França un home eminent: Briand.

Briand fou l'home que l'any

1905 realitzà a França la mateixa obra de laïcisme que acaba de realitzar l'Estat republicà Espanyol. Ell va ésser qui separà l'Església de l'Estat, ell qui disposà la irradiació de les ordes religioses. Mai contra un home, en cap país, s'han acumulat els odis i els atacs en la forma que es féu contra d'ell. Briand fou la bèstia negra, l'home condemnat, el polític esqueixat, el símbol de la irreligiositat. Acaba de morir, i l'article que més respec-

tes rendeix a la memòria de Briand i les paraules de més elogi a la seva obra i els conceptes més justos fets a la memòria de l'obra d'aquest home, no han sortit pas dels diaris francmaçons ni de les veus heterodoxes: les ha publicat un diari que es diu "Observatore Romano", que és com si diguéssim la "Gasetta del Vaticà", que és com si diguéssim la veu del Sant Pare; ha estat el Sant Pare, després d'uns quants anys, el que ha descobert que a-

quell home, separant l'Església de l'Estat, i respectant les consciències religioses, possibilità que els que fossin creients ho fossin en la intimitat del temple. No realitzà una obra de persecució, sinó de pacificació; no una obra de pertorbació, sinó d'articulació dels esperits religiosos, sinó una possibilitat que l'esperit religiós, sense submissió a l'Estat, tingués, per la força del seu esperit, tota la sobirania que l'esperit ha de tenir.

Consignes revolucionàries?

Podem al·legar en descàrrec nostre que la monarquia ni ens havia facilitat elements d'educació política ni ens deixava temps més que per a protestar.

Sols per això podia tenir raó aquell ciutadà que en veure passar un escamot de protestataris exclamava: "Cal deixar-los protestar perquè altrament no sabrien què fer."

La inclinació a la protesta és, avui, hàbilment explotada pels reaccionaris de tota mena, els de la dreta i els que es titulen d'esquerra. Uns i altres responen a unes consignes revolucionàries, es troben, es complementen, es fan la rialleta creient encobrir el secret designi que els és comú: aprofitar-se l'un a l'altre per la causa pròpia. No és gens aventurat preveure quin dels dos bàndols s'aprofitaria de les pertorbacions que entre tots oposen a la jove república si aquesta arriba a córrer perill de mort.

Constituiria un imperdonable abandó del nostre deure si no cridéssim l'atenció d'aquesta massa de ciutadans, excel·lents col·laboradors de l'adveniment de la república, respecte al suïcidi que representa deixar-se arrossegar a ulls clucs a la protesta sistemàtica i a l'acció contra un règim obert a tots els corrents, i al qual tots els sectors d'opinió poden influenciar legalment, i fins orientar-lo i dirigir-lo quan un d'ells compti amb l'assistència de la majoria del país.

Unicament aquells negats d'enteniment que creuen que existeixen règims capaços amb la sola implantació, de guarir tots els mals, els defectes i els inconvenients de la societat humana, poden creure's decebuts de la república i sentir-se'n enemics. Aquests individus estan predestinats a l'eterna decepció. Alguns d'ells, perquè veuen obrers sense feina, o perquè no ens hem menjat tots els capellans, o perquè els han fet prendre cèdula, eriden: visca el comunisme! Volen dir que amb la implantació del comunisme res d'això no passaria. Pel moment l'únic que podem assegurar a jutjar per l'experiència que Rússia ofereix, és que si algun d'aquests mals subsistien es guardarien com d'escaldar-se de protestar contra el règim.

Quan veiem que els descontents que volen passar les fronteres del país dels soviets són caçats a trets, pensem en aquells dels nostres com patriotes que per qüestions de detall i per defectes no imputables a la República proclamen la necessi-

tat de fer una mica de revolució diària contra el règim.

Un règim polític constitueix sempre un instrument de govern. El que més cal distingir és si aquest instrument està a l'abast del poble o és contra el poble—règim democràtic o règim autocràtic—. Si és de tipus democràtic, vol dir que el poble disposa d'aquest instrument per a endegar la seva pròpia vida, per ordenar jurídicament les relacions entre els individus i entre aquests i les coses. Actuar contra un règim d'aquesta naturalesa, sigui en nom del que sigui, és fer de reaccionari, és atemptar contra l'individu i contra la societat. No és d'estranyar, doncs, que es vegi la mà o l'ajut de la reacció en certs moviments de tipus dit "extremista". Els uns són provocats indirectament (resistència a cultivar la terra, paralització no justificada de certes indústries, èxode del diner, etc.). El cas del primer periòdic comunista aparegut a Bilbao amb diners de la reacció, amb intervenció del bisbe d'aquella diòcesi és tot un exemple.

Nosaltres distingim, naturalment l'oposició al govern, l'atac a determinada política, o tendència de Govern, de l'atac al règim. El primer és perfectament legal, pot resultar a més, just i necessari. Constitueix el nervi de la mecànica i de l'essència democràtica. Conspirar contra la República, en canvi, ho considerem un crim.

Tots i cada un devem alçar-nos contra l'actual confusionisme, propi d'un període de transició, però que cal limitar en el possible, perquè constitueix la zona perillosa de tota transmutació política.

Són molts els republicans que per tal que obrers, es veuen arrossegats inconscientment a conspirar o actuar contra la República. Per la llur condició d'assalariats se senten, naturalment, inclinats a formar part d'una organització de classe, i com a sindicats es veuen després forçats a fer d'anarquista i a contribuir a unes revolucions que no poden sentir. És clar que aquesta política contra la qual no s'admeten objeccions ha conduït els sindicats a l'estat que es troben i està fomentant unes organitzacions obreres a Catalunya que d'altra manera potser mai no hi haurien arrelat, cosa que no hauriem d'ésser nosaltres els primers a lamentar.

D'aquesta pertorbació a les consciències i a les organitzacions proletàries se'n ressent tot. Nosaltres no

ens ho podem mirar impassiblement. Si el no ésser joguina dels qui tenen interès en pertorbar sistemàticament la República ens posa en el risc que els explotadors de la desesperació de les masses gregaries ens presentin com enemics dels obrers, cal córrer aquest risc i fiar a l'eloqüència dels fets la reivindicació de la nostra conducta. El major enemic dels obrers resultarà sempre aquell que guiat pel gaudi els digui, que sempre actuen convenientment. Si calgués alguna mostra d'aquesta tàctica envilidora podríem presentar la d'aquest famós diari que durant la dictadura obra al dictat dels pistolers de Martínez Anido i ara es posa, aparentment, al costat dels qui han jugat el nom dels obrers per a promoure un alçament armat contra la República. Aquesta política concupiscent no la seguirem, ni l'hem seguida mai nosaltres, i és per això que diem, obrers: Existeixen unes consignes revolucionàries que són més o menys literalment les que segueixen:

"Fomentar el descontentament contra la República. Promoure agitacions. Llançar les masses contra la força pública. Dificultar tota mena de solució en els conflictes que es plantegin. Intensificar l'atur i acusar el poder públic de no saber-lo resoldre. Auxiliar per tots els mitjans la formació de tota mena de partits d'oposició es diguin com es diguin. No conformar-se en res, exigir sempre més, no aplaudir, censurar i acusar sempre."

Repasseu la tasca que porta feta la jove República. En ella hi veureu realitzacions per una sola de les quals ens havíem passat la vida lluitant i anant a la presó. Enumerem-ne algunes: Derogació de la llei de jurisdiccions. Destrucció del militarisme. Dissolució del jesuïtisme. Separació de l'Església de l'Estat, divorci, secularització dels cementiris, pressupost del culte i clergat. Està en porta, reforma agrària, socialització de la terra, llei d'associacions religioses, etc., etc.

Ara repasseu l'actuació d'aquests elements a què ens referim. No trobareu ni un aplaudiment, ni un elogi, ni una assistència. Trobareu sí, repetidament, el mot d'ordre, la consigna "La República no ha fet res."

Bé està que cadascú actui sota la seva responsabilitat com millor li sembli. Ningú no n'ha de tenir

Avui fa un any que la democràcia nacional, pels efectes del sufragi, obligava tota una família que representava la tirania per l'autocràcia a aparellar les maletes de la fugida.

Vacances parlamentàries

En virtut de les festes commemoratives del primer aniversari de la República, ha interromput el Congrés les seves tasques. Es dona unes vacances. Fa ús d'un repòs que sens dubte té ben guanyat. El Parlament coneix dues etapes igualment laborioses i interessants. La primera marca el moment culminant de donar a la República la categoria i caràcter de la seva estabilitat amb la Constitució. La segona etapa són les lleis complementàries, les quals vénen a posar en pràctica l'esperit liberal i republicà condensat en els preceptes constitucionals.

Ha finit, doncs, sols una primera part del programa constructiu que el canvi de règim havia necessàriament de portar a terme. Aquest programa constructiu equival a una dura tasca legislativa, de la densitat de la qual hom es farà càrrec sabent que les Corts han votat 178 lleis, que classificades per Comissions, corresponen a les següents:

Pressupostos, 36; Presidència, 7; Estat, 2; Justícia, 8; Guerra, 17; Marina, 25; Hisenda, 30; Governació, 2; Instrucció pública, 10; Obres públiques, 6; Treball, 20; Agricultura, 4; Comunicacions, 3; i Comissions especials, 8.

En aquests dies de vacances, el Govern segurament planejarà el seu programa parlamentari per al futur. Tot just sembla som a mig camí d'acabar amb el rendiment de les actuals Corts, l'eficàcia de les quals no deixarà de reconèixer tothom qui sàpiga avaluar la potència política dels actuals grups parlamentaris.

Al reprendre les seves tasques, el Parlament haurà de discutir i aprovar dues lleis, les quals com ha dit Azàña, serien suficients per a qualificar una època d'història: la Reforma Agrària, que ocasionarà una transformació que no té equivalent des de molts segles, i l'Estatut de Catalunya, que resoldrà un problema que era una lliga inguarible dins la monarquia.

Que reposin els parlamentaris, i entretant, confiats, però irreductibles, esperem els republicans l'autonomia de Catalunya, així com els camperols andalusos esperen que acabi la seva dominació feudal. La República estem convençuts que farà el seu canvi, a desgrat dels impacients i dels abúlics.

prou, no s'ha de mostrar pagat amb l'obra realitzada. La vida és una successió de fets, i cada dia neix amb una nova veritat i una il·lusió nova. Demanem, senzillament, una conscient actuació, desmentiment dels camps, honestedat, i que en la lluita cadascú sàpiga clarament que lluita en pro d'allò que estima millor, i no com ara, que molts per tenir les oïdes fàcils a tots els crits i a tots els tòpics actuen contra allò que més estimen.

A. ARAGAY.